

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในปัจจุบัน การสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งปรากฏปัญหาให้เห็นมากมาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด อันนำมาซึ่งปัญหาครอบครัวที่เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียดมีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นคนดี มีคุณธรรมตามความคาดหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ซึ่งมีครู อาจารย์ เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน นักศึกษา ให้เติบโตงอกงามและเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมจริยธรรม ดำเนินวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการให้เยาวชนเป็นคนเก่ง คนดี ดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นอกจากจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษา ได้รับกระบวนการเรียนรู้แล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยเสี่ยงรอบสถานศึกษาที่มีพฤติกรรมไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ร้านเกม การพนัน หนีเรียน ทะเลาะวิวาท ก่ออาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ต้องเข้าไปช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาให้มีพฤติกรรมเสี่ยงซึ่งมาจากปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบจากแหล่งอบายมุข (สำนักงาน ป.ป.ส. 2559 : 3)

การแพร่ระบาดของยาเสพติดหลายประเภทในสถานศึกษากำลังทวีความรุนแรงและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งรูปแบบความรุนแรงของฤทธิ์ยาและจำนวนผู้ติดยาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาบุคลากรและคุณภาพชีวิตของนักเรียน และประชาชนเป็นอย่างมาก รัฐบาลได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็น “วาระแห่งชาติ” และมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กำหนดมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชนก่อนวัยเสี่ยงและในวัยเสี่ยง ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เรียนรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด รู้จักปฏิเสธหลีกเลี่ยงยาเสพติด และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่น มั่วสุมกับยาเสพติด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 1)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดิน โดยใช้วิทยาการต่าง ๆ นานัปการ เพื่อเอาชนะยาเสพติดที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ได้กำหนดนโยบายด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาไว้ มีแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนนักศึกษาตระหนักถึงสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาเสพติด กระตุ้นและปลูกจิตสำนึกในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เหมาะสมกับเพศ วัย การปฏิรูปหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สร้างทักษะชีวิตและพัฒนาศักยภาพนักเรียนนักศึกษา สร้างภูมิคุ้มกัน จัดระบบดูแลนักเรียน ฝ่ายระวังป้องกันกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติด ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นภายในโรงเรียน โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น คอยสอดส่องดูแลพฤติกรรม และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด และดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ ปราศจากมูมอับ ควบคุมปัจจัยเสี่ยงบริเวณรอบสถานศึกษา และประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559 : 3)

แนวทางการเอาชนะยาเสพติดตามยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด มุ่งการดำเนินยุทธศาสตร์ด้วยการมีส่วนร่วมของคนในชาติทุกภาคส่วน โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบ เพื่อเป็นรากฐานการนำไปสู่ความยั่งยืนของการแก้ไขปัญหา ใช้หลักเมตตาธรรมในการตักเตือนด้านผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบและเดือดร้อนมากที่สุด จำเป็นต้องได้รับการเยียวยารักษาโดยเร่งด่วน อันเป็นการคืนคนดีสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ด้วยความเข้มแข็งและกระบวนการมีส่วนร่วมของพลังสังคมและพลังชุมชน การตักเตือนกลุ่มเสี่ยงและป้องกันมิให้เกิดผู้เสพติดยาใหม่ ด้วยการแก้ปัญหากลุ่มเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง และสร้างภูมิคุ้มกันในกลุ่มเด็กและเยาวชน การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษาด้วยมาตรการต่าง ๆ ที่ทุกฝ่ายกำหนดขึ้น เป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาได้ การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติดในสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โดยระดมทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษามาดำเนินการจัดตั้งเป็นทีมงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อสร้างกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันครอบครัว และสถานบำบัดรักษา รวมทั้งการป้องกันและการปราบปรามและเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมแทรกแซงเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงที่เพิ่งเริ่มใช้ยาเสพติด และฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนนักศึกษาติดยาเสพติดที่ผ่านขั้นตอนการบำบัดรักษาจากสถานบำบัดมาแล้ว

แม้ว่ารัฐบาลจะประกาศให้ปัญหาสารเสพติดเป็นวาระสำคัญของชาติ โดยกำหนดให้แผนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเดือนร้อนความทุกข์ยากของประชาชนและศักยภาพการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต การดำเนินงานจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้กลไกของ “ประชารัฐ” ในทุกระดับของพื้นที่ เพื่อให้การทำงานใกล้ชิดกับประชาชนให้มากที่สุด เป็นศูนย์กลางบูรณาการมาตรการทุกด้านให้เข้าถึงประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน สถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดผลดีที่สุด ที่ผ่านมามีประเทศไทยสามารถควบคุมการผลิตสารเสพติดได้ อย่างไรก็ตามสารเสพติดก็ยังเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศ ทั้งนี้เพราะภูมิภาคสามเหลี่ยมทองคำยังคงเป็นแหล่งผลิตยาเสพติด ส่งผลกระทบต่อให้มีการลักลอบลำเลียงสารเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย โดยยาบ้าและไอซ์เป็นตัวยาสำคัญ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15-29 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพยาเสพติดและใช้มากที่สุด ประมาณร้อยละ 60 ของผู้เสพยา (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, กระทรวงมหาดไทย, 2560 : 1) จากข้อมูลการรายงานสถานการณ์ พบว่า รัฐบาลได้ดำเนินงานตามแผนป้องกันและปราบปรามสารเสพติดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา สามารถสกัดกั้นและลดปริมาณการนำเข้าสารเสพติดจากแหล่งผลิตในภูมิภาคและปราบปรามจับกุมขบวนการผลิตและการค้ายาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก ผลการประเมินหมู่บ้าน/ชุมชน กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. 2558 จำนวน 81,905 แห่งทั่วประเทศ ตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ปัญหาสารเสพติด แบ่งเป็นระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย พบว่ามีปัญหาในระดับมาก 7,743 แห่ง ร้อยละ 9.45 ระดับปานกลาง 6,383 แห่ง ร้อยละ 7.79 ระดับน้อย 67,779 แห่ง ร้อยละ 82.75 ส่วนผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนของสำนักงานสถิติแห่งชาติระหว่างวันที่ 2-10 พฤศจิกายน 2558 พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล แต่ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนยังคงได้รับความเดือดร้อนจากปัญหายาเสพติด และต้องการให้รัฐบาลดำเนินการอย่างเร่งด่วน (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทย, 2560 : 1) สำหรับข้อมูลด้านการบำบัดรักษา พบว่า ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาทุกระบบรวม 177,731 คน ซึ่งผู้เข้ารับการบำบัดรักษามีแนวโน้มลดลง ส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุ 15-24 ปี โดยมีสัดส่วนที่ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 41.5 ซึ่งเดิมร้อยละ 42.3 (ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, กระทรวงมหาดไทย, 2560 : 44)

สถานศึกษาซึ่งมีนักเรียนในช่วงอายุ 15-24 ปี อยู่ในความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสมรรถนะตามความมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี ดำรงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่ด้วยสถานการณ์ปัญหาสังคมในปัจจุบันต้องเฝ้าระวังป้องกันกลุ่มนักเรียนที่ยังไม่เคยใช้ยาเสพติด ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ นั่นคือ พยายามทำให้บ้านอบอุ่น ทำให้ชุมชนน่าอยู่ และทำโรงเรียนให้เป็นที่หวังที่พึ่งพาของนักเรียนและผู้ปกครองได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัย เสพติด สื่อลามก อนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท พร้อมทั้งแสวงหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหา สารเสพติด สิ่งยั่วยุ ทางกามอารมณ์ การพนันและการทะเลาะวิวาท โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกระดับและทุกสังกัดทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา มีนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบในช่วงวัย 13-18 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่เกิดความเสี่ยงในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพติดมากที่สุด เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางโรงเรียนได้ดำเนินการภายใต้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนยังมีความเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเสพติดและตำแหน่งของโรงเรียนอยู่ในพื้นที่เสี่ยง ที่มีการระบาดของยาเสพติด อีกทั้งยังไม่มีกระบวนการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องและทันต่อเหตุการณ์ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้รายงานในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานด้านยาเสพติดจึงสนใจที่จะประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไร เพื่อนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานต่อไป และเพื่อให้ผลการประเมินครอบคลุม มีความเที่ยงตรงเป็นระบบ ผู้รายงานจึงนำรูปแบบจำลองซีบี (CIPP Model) มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการประเมิน ซึ่งผู้รายงานคาดว่าจะได้ข้อค้นพบในรายละเอียดต่าง ๆ อันจะทำให้เป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อประเมินผลโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 โดยใช้รูปแบบโมเดลของซีบี (CIPP Model) เพื่อความครอบคลุมในทุกส่วนขององค์ประกอบของโครงการ ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการปรับปรุงพัฒนาโครงการ ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ความสำคัญของการประเมินโครงการ

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความเหมาะสมของบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ดำเนินงานตามโครงการ และผลผลิตของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

2. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการกำหนดโครงการ การจัดสรรงบประมาณ การดำเนินโครงการและเพื่อแก้ไขการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดสำหรับสถานศึกษา

3. ได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการ ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการนำไปใช้ ปรับปรุง และส่งเสริมการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย และอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการต่อไป

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

ในการประเมินครั้งนี้ ผู้รายงานได้กำหนดขอบเขตของการประเมินในด้านเนื้อหา ด้านตัวแปร และด้านประชากร ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผู้รายงานได้ใช้นำรูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPP Model) มาประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบในการประเมินโครงการควบคู่ไปกับการดำเนินงานตามโครงการโดยจัดระยะการประเมินออกเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนดำเนินโครงการ เป็นการประเมินบริบท (Context Evaluation) และปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ที่ใช้ในโครงการ ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการโครงการ เป็นการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ระยะที่ 3 เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ที่ได้รับจากโครงการ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในการประเมินโครงการครั้งนี้ มีดังนี้

1. บริบทของโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าหมายของโครงการ และการเตรียมการภายในโครงการ

2. ปัจจัยนำเข้าที่ใช้ในโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับความพร้อมด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินโครงการ

3. กระบวนการที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ตามมาตรการ 5 ด้าน ของสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

3.1 มาตรการด้านป้องกัน

3.2 มาตรการด้านการค้นหา

3.3 มาตรการด้านการรักษา

3.4 มาตรการด้านการเฝ้าระวัง

3.5 มาตรการด้านการบริหารจัดการ

4. ผลผลิตที่ได้จากรับจากโครงการ เป็นการประเมินนักเรียนในด้านความคิดเห็นของนักเรียนต่อ คุณภาพการปฏิบัติตนตามพฤติกรรมทักเซชีวิต ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตด้านประชากร

ประกอบด้วย

1. ครูโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จำนวน 18 คน

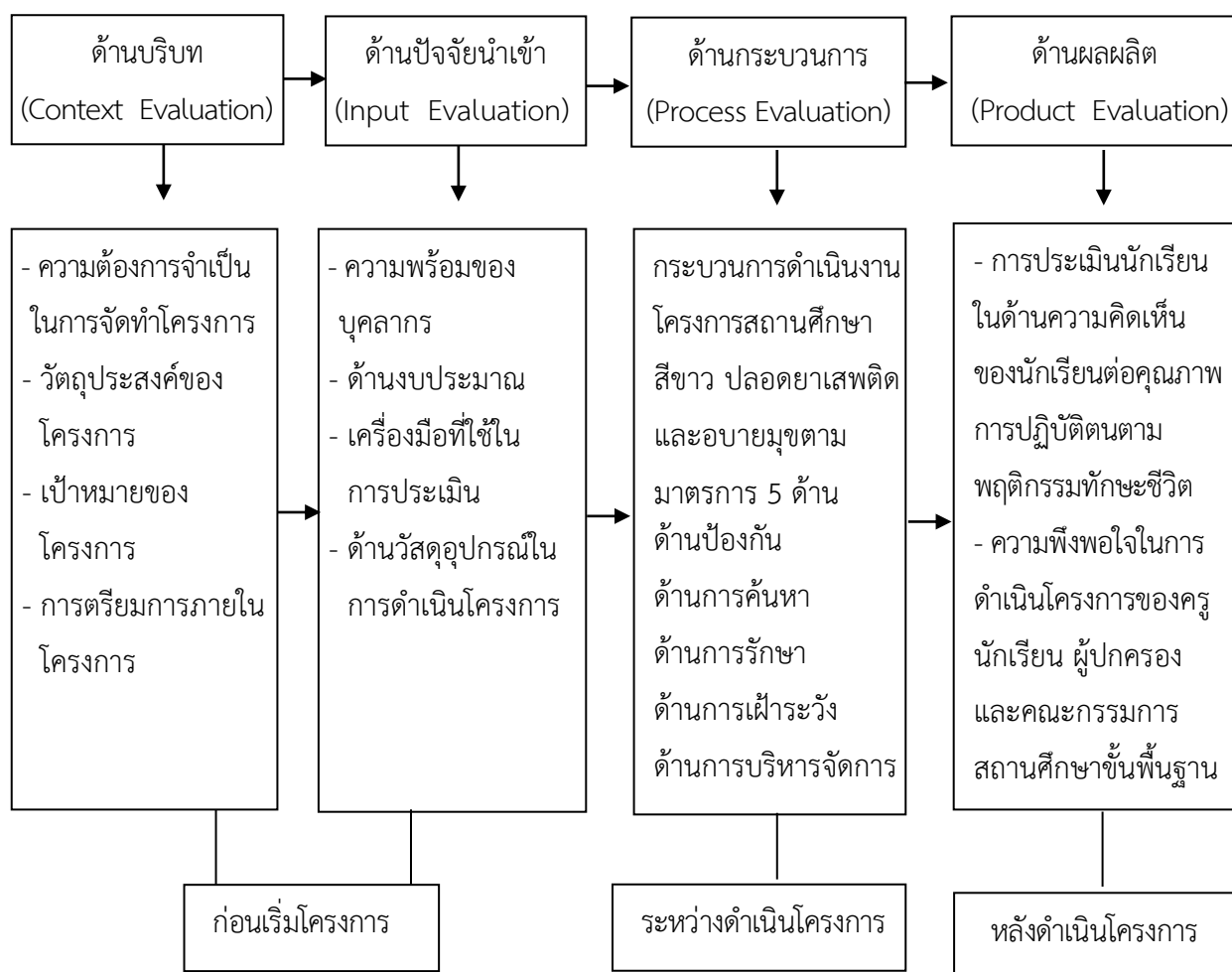
2. นักเรียนโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 171 คน

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน โดยยกเว้นผู้บริหารและผู้แทนครู ซึ่งอยู่ในกลุ่มครู

4. ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 155 คน

กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในครั้งนี้ ผู้รายงานได้กำหนดกรอบแนวคิดของการประเมินไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ

ประกอบด้วยประเมิน 4 ด้าน คือ

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในการจัดทำโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ เป้าหมายของโครงการ การเตรียมการภายในโครงการ
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมของบุคลากร ด้านงบประมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินโครงการ

3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข ตามมาตรการ 5 ด้าน ของสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

- 3.1 มาตรการด้านป้องกัน
- 3.2 มาตรการด้านการค้นหา
- 3.3 มาตรการด้านการรักษา
- 3.4 มาตรการด้านการเฝ้าระวัง
- 3.5 มาตรการด้านการบริหารจัดการ

4. ด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินนักเรียนในด้านความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณภาพการปฏิบัติตนตามพฤติกรรมทักษะชีวิต และความพึงพอใจในการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการดำเนินโครงการและพิจารณาปัจจัยให้ทราบถึง จุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการอย่างมีระบบ แล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการเพื่อการดำเนินงานต่อไป จะยุติหรือนำข้อมูล ปัญหาอุปสรรค ที่พบนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โดยนำรูปแบบจำลองชิป (CIPP Model) มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยประเมินประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบท (Context) 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Product) และ 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product)

2. การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 หมายถึง โครงการที่โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา จัดทำขึ้นในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2561 ซึ่งเป็นโครงการในกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียรและอบายมุข โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการ ใช้รูปแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านบริบท (Context Evaluation) คือ เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ และความเป็นไปได้ของโครงการ

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) คือ การประเมินเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินงาน โครงการ เช่น เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และการบริหารจัดการโครงการ

2.3 ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) คือ เป็นการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข มีกระบวนการดำเนินงานตามมาตรการ 5 ด้าน ดังนี้

2.3.1 มาตรการด้านป้องกัน สถานศึกษามีการดำเนินการห้องเรียนสีขาว มีการจัดการเรียนการสอน ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้การสร้างภูมิคุ้มกันสารเสพติดเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ตามกลุ่มสนใจ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกไม่ให้นักเรียน ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

2.3.2 มาตรการด้านค้นหา สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีการสุ่มตรวจปัสสาวะของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ/กลุ่มติด มีการคัดกรองจำแนกกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มปลอดภัย กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้า และการรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติดให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบทุกภาคการศึกษา

2.3.3 มาตรการด้านรักษา สถานศึกษามีนโยบายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เป็นกลุ่มเสพ กลุ่มติด เข้าสู่งการบำบัดรักษาและส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดตั้งคลินิกเสมารักษในสถานศึกษาเพื่อให้คำปรึกษา และช่วยเหลือ

2.3.4 มาตรการด้านเฝ้าระวัง สถานศึกษาจัดให้มีผู้ดูแลเสมารักษในสถานศึกษาเพื่อรับเรื่องปัญหาเสพติดและอบายมุข รวมทั้งมีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเฝ้าระวังปัญหา ยาเสพติดและอบายมุข

2.3.5 มาตรการด้านบริหารจัดการ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการปฏิบัติการ และคณะทำงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ จัดทำแผนปฏิบัติการ อำนวยการ กำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานต้นสังกัด และการประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.4 ด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินนักเรียนในด้านความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณภาพการปฏิบัติตนตามพฤติกรรมทักษะชีวิต และความพึงพอใจในการดำเนินโครงการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในเชิงบวกที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แล้วส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น เป็นความรู้สึกตรงตาม

ความคาดหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

4. ครู หมายถึง ผู้บริหารและครูโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา ซึ่งครูทุกคนที่ได้รับมอบหมายในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขในโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ยกเว้นครูและผู้บริหารโรงเรียน) ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

6. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน) ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

8. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทำให้ได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ได้สารสนเทศในการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารในการคงไว้หรือดำเนินการปรับปรุงโครงการ
2. ทำให้ทราบผลการดำเนินงานตามโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติด และอบายมุข ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
3. ทราบความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่ม ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนดำเนินการได้เป็นอย่างดี
4. เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้โรงเรียนทราบผลการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข พัฒนาโครงการต่อไปได้
5. ได้แนวทางในการพัฒนาโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขของโรงเรียนคลองฉนวนวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11